

Maria-Andrada Georgescu

DIAGNOSTICUL FINANCIAR AL ÎNTREPRINDERII

Copyright © 2012, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
--

Diagnosticul financiar presupune efectuarea unei **analize** a poziției financiare și a stării de performanță financiară a întreprinderii la încheierea exercițiului financiar în vederea identificării punctelor forte și slabe ale gestiunii financiare.

Atât analiza pe plan intern (de pe poziția managerilor), cât și cea externă (de pe poziția unor parteneri financiari – bancari și concurenți) au ca obiectiv evidențierea rentabilității, riscului și, în final, valoarea întreprinderii.

Diagnosticul financiar urmărește să pună în evidență modalitățile de realizare a echilibrului financiar pe termen lung și pe termen scurt (obiectiv al analizei pe baza bilanțului), cât și trepte de acumulare bănească, marje de profit, de rentabilitate ale activității întreprinderii (obiectiv al analizei pe baza contului de profit și pierdere).

Sursa de date pentru realizarea diagnosticului financiar al unei întreprinderi este constituită din **situațiile financiare anuale**, care cuprind:

- bilanț;
- cont de profit și pierdere;
- situația modificărilor capitalului propriu;
- situația fluxurilor de trezorerie;
- notele explicative la situațiile financiare anuale;

sau **situațiile financiare anuale prescurtate**, care cuprind:

- bilanț prescurtat;
- cont de profit și pierdere;
- note explicative la situațiile financiare anuale prescurtate.

Diferențierea între conținutul situațiilor financiare anuale este dată de anumite criterii de mărime ale întreprinderilor, respectiv valoarea activelor totale, valoarea cifrei de afaceri netă și numărul mediu de salariați în cursul exercițiului financiar.

În conformitate cu OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementările contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2010, persoanele juridice care la data bilanțului depășesc limitele a două dintre cele trei criterii, respectiv total active 3.650.000 euro, cifră de afaceri netă 7.300.000 euro și număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar 50, întocmesc situații financiare anuale, iar cele care nu depășesc limitele a două dintre criteriile de mărime, întocmesc situații financiare anuale prescurtate.

Bilanțul sintetizează poziția financiară a întreprinderii la un moment dat, iar contul de profit și pierdere sintetizează fluxurile de venituri și cheltuieli din perioada analizată.

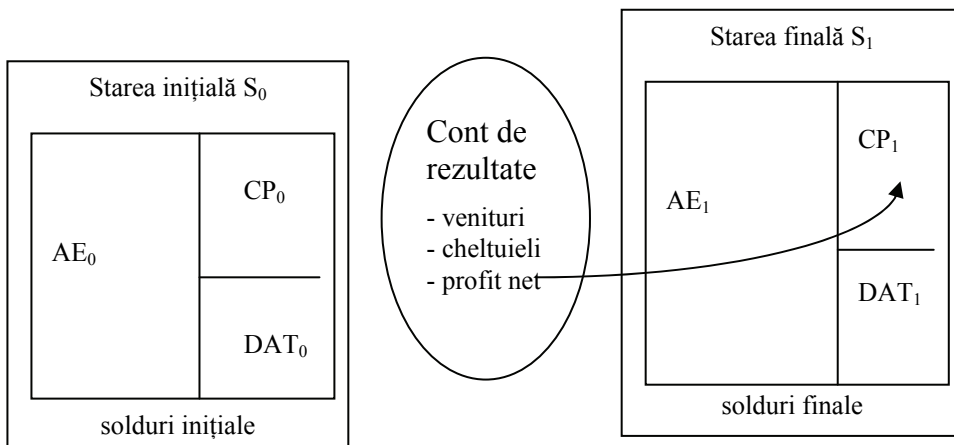

Figura nr. 1.1. Corelația dintre bilanț și contul de profit și pierdere

Informația comună ambelor documente o reprezintă profitul net (sau pierderea), ca reflectare a stării de performanță a întreprinderii (în contul de profit și pierdere) și a noii poziții financiare (în bilanț la capitalul propriu).

Capitolul 1

DIAGNOSTICUL POZIȚIEI FINANCIARE

1.1. Elemente de bază privind analiza bilanțului

Poziția financiară reprezintă relația dintre activele, datoriile și capitalurile proprii ale întreprinderii, așa cum sunt raportate în bilanț.

Din punct de vedere contabil, **activele** reprezintă o resursă controlată de întreprindere care provine din operațiuni anterioare și de la care se așteaptă în viitor să genereze avantaje economice.

Datoriile sunt obligații actuale ale întreprinderii care provin din evenimente trecute și care trebuie să antreneze cu ocazia plății lor o ieșire de resurse care încorporează avantaje economice. Noțiunea de datorii se asociază cu aceea de pasiv extern, care diferă de pasivul total, care cuprinde, alături de datorii, și capitalurile proprii.

Capitalul propriu reprezintă interesul rezidual al acționarilor în activele unei întreprinderi după deducerea tuturor datoriilor.

Datele necesare analizei se preiau din bilanțul contabil care, în formă lungă, conform OMFP nr. 3055/2009, are următorul format:

BILANȚ

încheiat la data de 31 decembrie . . .

	Nr rd.	Sold la	
		Începutul anului	Sfârșitul anului
A	B	1	2
A. ACTIVE IMOBILIZATE			
I. IMOBILIZĂRI NECORPORALE			
1. Cheltuieli de constituire (ct. 201-2801)	01		
2. Cheltuieli de dezvoltare (ct. 203-2803-2903)	02		
3. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte immobilizări necorporale (ct. 205+208-2805-2808-2905-2908)	03		
4. Fond comercial (ct. 2071-2807-2907)	04		
5. Avansuri și immobilizări necorporale în curs de execuție (ct. 233+234-2933)	05		
Total: (rd. 01 la 05)	06		
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE			
1. Terenuri și construcții (ct. 211+212-2811-2812-2911-2912)	07		
2. Instalații tehnice și mașini (ct. 213+223-2813-2913)	08		
3. Alte instalații, utilaje și mobilier (ct. 214+224-2814-2914)	09		
4. Avansuri și immobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231+232-2931)	10		
Total: (rd. 07 la 10)	11		

III. IMOBILIZĂRI FINANCIARE			
1. Acțiuni deținute la entitățile afiliate (ct. 261-2961)	12		
2. Împrumuturi acordate entităților afiliate (ct. 2671+2672-2964)	13		
3. Interese de participare (ct. 263-2962)	14		
4. Împrumuturi acordate entităților de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 2673+2674-2965)	15		
5. Investiții deținute ca immobilizări (ct. 265-2963)	16		
6. Alte împrumuturi (ct. 2675*+2676*+2677+2678*+2679*-2966* -2968*)	17		
Total: (rd. 12 la 17)	18		
ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 06+11+18)	19		
B. ACTIVE CIRCULANTE			
I. STOCURI			
1. Materii prime și materiale consumabile (ct. 301+321+302+322+303+323+/-308+351+358+381+328+/-388-391-392-3951-3958-398)	20		
2. Producția în curs de execuție (ct. 331+332+341+/-348*-393-3941-3952)	21		
3. Produse finite și mărfuri (ct. 345+346+/-348*+354+356+357+361+326+/-368+371+327+/-378-3945-3946-3953-3954-3956-3957-396-397-4428)	22		
4. Avansuri pentru cumpărări de stocuri (ct. 4091)	23		
Total: (rd. 20 la 23)	24		
II. CREANȚE (Sumele care urmează să fie încasate după o perioadă mai mare de un an trebuie prezentate separat pentru fiecare element)			
1. Creanțe comerciale (ct. 2675*+2676*+2678*+2679*-2966*-2968*+4092+411+413+418-491)	25		
2. Sume de încasat de la entitățile afiliate (ct. 451**,-495*)	26		
3. Sume de încasat de la entitățile de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 453-495*)	27		
4. Alte creanțe (ct.425+4282+431**+437**+4382+441**+4424+4428**+444** +445+446**+447**+4482+4582+461+473**,-496+5187)	28		
5. Capital subscris și nevărsat (ct. 456-495*)	29		
Total: (rd. 25 la 29)	30		
III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT			
1. Acțiuni deținute la entitățile afiliate (ct. 501-591)	31		
2. Alte investiții pe termen scurt (ct. 505+506+508-595-596-598+5113+5114)	32		
Total: (rd. 31+ 32)	33		
IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 5112+512+531+532+541+542)	34		
ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 24+30+33+34)	35		
C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471)	36		
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN			
1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161+1681-169)	37		
2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621+1622+1624+1625+1627+1682+5191+5192+5198)	38		
3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	39		
4. Datorii comerciale – furnizori (ct. 401+404+408)	40		

5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403+405)	41		
6. Sume datorate entităților afiliate (ct. 1661+1685+2691+451**)	42		
7. Sume datorate entităților de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 1663+1686+2692+453***)	43		
8. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623+1626+167+1687+2693+421+423+424+426+427+4281+431***+437***+4381+441***+4423+4428***+444***+446***+447***+4481+455+456***+457+ 4581+462+473***+509+5186+5193+5194+5195+5196+ 5197)	44		
Total: (rd. 37 la 44)	45		
E. ACTIVE CIRCULANTE NETE / DATORII CURENTE NETE (rd. 35+36-45-63)	46		
F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 19+46)	47		
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN			
1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161+1681-169)	48		
2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621+1622+1624+1625+1627+1682+5191+5192+5198)	49		
3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct.419)	50		
4. Datorii comerciale – furnizori (ct. 401+404+408)	51		
5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403+405)	52		
6. Sume datorate entităților afiliate (ct. 1661+1685+2691 +451***)	53		
7. Sume datorate entităților de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 1663+1686+2692+453***)	54		
8. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623+1626+167+1687+2693+421+423+424+426+427+4281+431***+437***+4381+441***+4423+4428***+444***+446***+447***+4481+455+456***+4581+462+473***+509+5186+5193+5194+5195+5196+5197)	55		
TOTAL: (rd. 48 la 55)	56		
H. PROVIZIOANE			
1. Provizioane pentru pensii și alte obligații similare (ct. 1515)	57		
2. Provizioane pentru impozite (ct. 1516)	58		
3. Alte provizioane (ct. 1511+1512+1513+1514+1518)	59		
TOTAL: (rd. 57 la 59)	60		
I. VENITURI ÎN AVANS			
1. Subvenții pentru investiții (ct. 475)	61		
2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) – total (rd. 63+64), din care:	62		
Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	63		
Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	64		
Fond comercial negativ (ct. 2075)	65		
TOTAL: (rd. 61+62+65)	66		
J. CAPITAL ȘI REZERVE			
I. CAPITAL			
1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	67		
2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	68		

3. Patrimoniul regiei (ct. 1015)	69		
TOTAL: (rd. 67 la 69)	70		
II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)	71		
III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)	72		
IV. REZERVE			
1. Rezerve legale (ct. 1061)	73		
2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)	74		
3. Rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare (ct. 1065)	75		
4. Alte rezerve (ct. 1068)	76		
TOTAL: (rd. 73 la 76)	77		
Acțiuni proprii (ct. 109)	78		
Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)	79		
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)	80		
V. PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT(Ă) (ct. 117)			
sold C	81		
sold D	82		
VI. PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCİȚIULUI FINANCIAR (ct. 121)			
sold C	83		
sold D	84		
Repartizarea profitului (ct. 129)	85		
CAPITALURI PROPRII - TOTAL (rd. 70+71+72+77-78+79-80+81-82+83-84-85)	86		
Patrimoniul public (ct. 1016)	87		
CAPITALURI – TOTAL (rd. 86+87) (Rd. 88 = 47-56-60-61-64-65)	88		

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective

**) Solduri debitoare ale conturilor respective

***) Solduri creditoare ale conturilor respective

Rd. 25 – Sumele înscrise la acest rând și preluate din conturile 2675 la 2679 reprezintă creanțele aferente contractelor de leasing financiar și altor contracte asimilate, precum și alte creanțe imobilizate, scadente într-o perioadă mai mică de 12 luni.

Pentru necesitățile de diagnostic financiar, în general se consideră posibilitatea utilizării a două tipuri de bilanț, respectiv financiar și funcțional. Acestea constituie în fapt prelucrări ale bilanțului prezentat conform legii, pentru a facilita obținerea anumitor informații în concordanță cu obiectivul specific al analizei.

Bilanțul financiar constituie acel tip de bilanț în care posturile sunt ordonate în funcție de lichiditate (pentru posturile de activ), respectiv exigibilitate (pentru posturile de pasiv).

Bilanțul funcțional constituie acel tip de bilanț fundamentat pe ordonarea posturilor în funcție de natura lor, punând accent pe ciclurile de exploatare, de investiții și de finanțare.

1.2. Analiza bilanțului financiar

Analiza bilanțului financiar își propune identificarea stării de echilibru la nivelul întreprinderii analizate. Practic, se încearcă evidențierea raportului dintre activele și pasivele pe termen lung și scurt.

Datele necesare analizei poziției și a echilibrului financiar se preiau din bilanțul financiar sau patrimonial, denumit și bilanțul lichiditate-exigibilitate, deoarece acest tip de bilanț presupune regruparea posturilor de activ și pasiv din bilanțul contabil după criteriile de lichiditate și exigibilitate. **Lichiditatea** reprezintă capacitatea elementelor de activ de a fi transformate în bani. **Exigibilitatea** reprezintă însușirea elementelor de pasiv de a deveni scadente la un anumit termen.

Sub aspect financiar, fiecare element de **activ** reprezintă o **alocare** de fonduri bănești în vederea constituirii unei structuri de producție adecvate intențiilor productive ale întreprinzătorilor.

În cadrul bilanțului financiar, elementele de activ sunt structurate după gradul crescător de lichiditate. În bilanț se înscriu, mai întâi, activele cele mai puțin lichide (cu perioada cea mai mare de recuperare), respectiv imobilizările (necorporale, corporale, financiare). Datorită rotației lente a capitalurilor alocate, **imobilizările** sunt denumite și **nevoi permanente**. În termenii Standardelor Internaționale de Contabilitate (SIC), acestea sunt **active necurente** (non-current assets, în engleză). Se înscriu apoi **activele circulante** (stocuri, creanțe, lichidități), mult mai lichide decât imobilizările, putându-se transforma imediat în monedă, motiv pentru care sunt denumite **nevoi temporare**. În aceeași termenii SIC, activele destinate ciclului normal de exploatare și lichiditățile (efective și echivalente) se numesc **active curente** (current assets, în engleză).

Din punct de vedere financiar, elementele de **pasiv** sunt echivalente **surselor de proveniență** a capitalurilor proprii și împrumutate. În cadrul bilanțului financiar, elementele de pasiv sunt structurate după gradul crescător de exigibilitate.

Mai întâi se înscriu **capitalurile proprii** provenite de la acționari (capitalul social), apoi cele din acumulări ale perioadelor anterioare (rezerve, profit net nerepartizat) și din alte surse (provizioane). În mod practic, aceste resurse nu au o anumită scadență, deci nu sunt exigibile (decât în situație de faliment) și de aceea pot fi numite și **resurse permanente**. Tot în categoria resurselor permanente se înscriu și **datoriile pe termen lung și mediu**, cu exigibilitate mai mare de un an. Terminologia SIC definește resursele permanente ca fiind **pasive necurente** (non-current liabilities, în engleză).

Datoriile pe termen scurt sunt cele mai exigibile și de aceea sunt numite și **resurse temporare**. În cea mai mare parte ele sunt contractate pentru necesități de producție. În terminologia SIC, resursele temporare se numesc **pasive curente** (current liabilities, în engleză).

Pregătirea datelor din bilanțul contabil într-o formă adecvată nevoilor de analiză conduce la următoarea configurație a bilanțului financiar:

NEVOI**RESURSE**

NEVOI PERMANENTE I. Active imobilizate, din care 1. Imobilizări necorporale 2. Imobilizări corporale 3. Imobilizări financiare	RESURSE PERMANENTE I. Capitaluri proprii, din care 1. Capital 2. Prime de capital 3. Rezerve din reevaluare 4. Rezerve 5. Profitul sau pierderea reportat(ă) 6. Profitul sau pierderea exercițiului financiar 7. Subvenții 8. Provizioane pentru o perioadă mai mare de un an (care au caracter de rezerve) II. Datorii cu exigibilitate mai mare de 1 an (pe termen lung)
NEVOI TEMPORARE II. Active circulante, din care 1. Stocuri 2. Creanțe 3. Investiții pe termen scurt 4. Casa și conturi la bănci III. Cheltuieli în avans	RESURSE TEMPORARE III. Datorii cu exigibilitate mai mică de 1 an (datorii pe termen scurt), din care 1. Credite pe termen scurt 2. Obligații comerciale 3. Provizioane pentru o perioadă mai mică de un an IV. Venituri în avans

Figura nr. 1.2. Structura bilanțului financiar

Pe orizontală, schema bilanțului redată mai sus, are două părți: **partea de sus** (nevoi, respectiv resurse permanente), care reflectă structura financiară prin stabilitatea elementelor care-l compun și **partea de jos** (nevoi, respectiv resurse temporare), care evidențiază conjunctura, ciclul de activitate. Gruparea posturilor în cadrul bilanțului financiar pune în evidență regula de gestiune financiară sănătoasă, aceea a parității maturității activelor și pasivelor: nevoile permanente se vor finanța din resurse permanente, nevoile temporare se acoperă din resurse temporare.

Nerespectarea acestei reguli poate conduce la o stare de dezechilibru financiar. Această regulă evidențiază structura echilibrului financiar pe două căi de finanțare, respectiv echilibrul financiar pe termen lung (evidențiat de elementele din partea de sus a bilanțului) și echilibrul financiar pe termen scurt (evidențiat de elementele din partea de jos a bilanțului).

Pregătirea informațiilor contabile pentru analiza financiară

Construcția bilanțului financiar este favorizată de formatul impus de OMFP nr. 3055/2009, care asigură delimitarea datoriilor pe termen scurt de cele